

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 c.
 Helyben láshoz kerülve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 hónap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésénél
 vagy megőrzésénél nem vállal felelősséget.

Hirdetések és hírdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, nov. 19.

Agrár vagy merkantil?

(—a.) Az új miniszterelnök programja feletti vitát a képviselőházban hirtelen félbeszakította a múlt csütörtöki éjjeli ülés. Igaz, hogy Tisza maga kijelentette, hogy az ujonczjavaslatoknál is lehet beszélni a kabinet programjáról, de Perczel elnök már figyelmeztette a minap az egyik szónokot, a ki erre a tere kalandozott, hogy eltér a tárgytól. Az obstructionnak nem vagyunk barátai, de azért sajnáljuk, hogy alaposabban meg nem vitatják az új kabinet programját, mert az bizony sok hiányt tüntet fel és sokféle magyarázatra ad alkalmat.

Arról ezuttal nem akarunk bővebben szólni, csak a példa kedvéért említjük, hogy a programnak egyik sarkpontja a liberalizmusról szóló oly mesteri rugékonysággal van megfogalmazva, hogy Zichy János gróf vallomása szerint éppen úgy ráillik a konzervativizmusra, mint a liberalizmusra.

Annyi mindent összefoglaltak minálunk a liberalizmus fogalma alá s annyifeleképpen magyarázták azt, hogy most már a liberalizmus vezérei sem tudják, hogy mi is az a liberalizmus? Amint a liberális pártban megférnek egymás mellett Sándor Pál és Károlyi Sándor gróf, úgy elfér a Tisza-féle liberalizmus bő köpenyegé alatt minden érdek, melynek kielégítésére némi halvány remény mutatkozik. Korlátlan uzsora, ruthén akció, védvamos politika, szabad örlési

forgalom, börzeszabadság, börzereform, titkos refakciók, inkompatibilitások és viczináliák mind mind odavonhatók a Tisza-féle liberalizmus tágkörű fogalma alá.

Különösen sokféle magyarázatra ad alkalmat a Tisza-kormányának közgazdasági programja, amelynek egyik ágáról elég bőséges tájékoztatást nyújtott szatmári programbeszédében az új kereskedelmi miniszter, de annál mélysegebben hallgat másik új kollégája, akinek a programjára pedig leginkább lenne kíváncsi az ország, a földművelési miniszter. Tallian miniszternek még eddig nincs ellenjelöltje kerületében s így nem kellett neki nagy programbeszédet mondania, de találhatott volna már más alkalmat, hogy elmondja a magáét, és kellett volna is, — mert a miniszterelnök általános programjába nem nyilatkozott a földművelésügyi tárcza ügyeiről, — amit pedig Hieronymi beszédéből megtudtunk s ami ennek kapcsán köztudomásra jutott, az még inkább kívánatosá teszi, sőt valósággal provokálja az új földművelésügyi miniszter nyilatkozatát.

Tisza programjának egyik fő irányelve gyanánt a takarékoságot proklamálta. Ebből a szempontból indokolta meg a tisztviselők fizetésrendezésének elodázását és ugyanezen szempontból vonta vissza a beruházási kölcsön-javaslatot. És ezzel szemben azt látjuk, hogy a szatmári programbeszéd ugyancsak bőkezűen szórja a milliókat — nem ugyan a tisztviselőknek, hanem olyan helyekre, ahol az — szerinte — jobban kamatozik — vasut- és csatorna építőknek.

Sajnálattal konstatálja Hieronymi, hogy

rosszak közutaink, meg is igéri, hogy segíteni fog rajta, de egyúttal azt is hirdeti, hogy még nagyon sok vasutat kell építenünk, hir szerint (mert e mesés szám már nincs a programbeszédben, csak egyik esti lap ujságolja) tíz ezer kilométer viczinálist.

Micsoda örömet fog e hir okozni ebben a Széll-regime által kibőjtölt és kiéheztetett panamamentes világban nemcsak a vasutépítési vállalkozók, hanem mindazok közt, akik egy kis vasuti koncesszióért esengenek!!

De holmi viczinális-igéretekkel nem elégszik meg az új kereskedelmi miniszter, hanem egyszerre Duna-Tisza-csatornát ígér, amely a legszerényebb számítás szerint 50—100 millióba kerül. Ettől a nagy ígéretről azonban nem kell megijedni. Majd csak akkor lesz ebből valami, ha nem kell többé pénz — — ágyura. Erről pedig bőségesen gondoskodnak Beck és Pittreich, akik bevezetés gyanánt — 38 milliót kérnek az új ágyukra; de ez hangsúlyozzuk csak bevezetés, az évi részletek jóval nagyobbak lesznek.

A szatmári beszámoló kapcsán még más meglepő dolgok is jöttek köztudomásra. Egyik hir arról szól, hogy a földművelési tárczának ez idei költségvetéséből 2 milliót, a beruházási kölcsönnek a földművelési kiadásokra eső részéből pedig 15 milliót vesznek el.

Darányit — hir szerint — nagyon bőkezűnek találta Tisza a szövetkezetek és kiscsardák iránt, — ezért kellett távoznia. Az ország közönsége sajnálkozással látta őt távozni helyéről, melyen többet tett a földművelésügy és a nép igazi

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az idegesek Párisban.

Párisnak tipikus betegsége az idegesség. Jean Bonfont rendőrorvos most érdekes dolgokat mondott el egy ujságírónak a tapasztalataiból.

— Mintegy tíz év óta figyelem meg a hiszterikusokat, és olykor magam is megdöbbenek, hogy mire ingerli a szegényeket ez a kórság.

Egy alkalommal egy fiatal csinos asszony, előkelő izléssel öltözötten, jött a rendőrségre. Az arcvonásai egészen föl voltak dülva és a szeméi tele könnyekkel.

— Rettenetes, rettenetes! — panaszkolta, a kezét tördelve. — El sem tudom mondani, mi történt velem, olyan gyalázatos, kegyetlen a dolog.

A rendőrtiszt szánakozva és udvariasan csillapította a hölgyet.

— Ne izgassa magát, asszonyom, hanem mondja el szépen sorjában, hogy mi a panasza; mi aztán segítségére leszünk.

— Nyugodt leszek... jegyezze föl, kérem a bementéseimet, mert képtelen volnék azt ismételni még egyszer... Ma reggel Lyonból Párisba jöttem. A vonaton egyedül ültem a fülkében egy ideig, de aztán beszállt egy ur és velem szemben foglalt helyet. En természetesen nem is néztem az utitársamra, de annál tolakodóbban fixirozott ő. Mindenáron beszédbe akart velem bocsátkozni, én azonban nem válaszoltam neki. Egyszerre utitársam megfordult és anélkül, hogy láttam volna, mit mivel, valamit parancsolni kezdett. Rögtön erős illatot éreztem terjedni, amely pillanat alatt betöltötte a fülkét. Nem értettem a dolgot, de köhécselni kezdtem, hogy ily módon adjam tudtára, hogy nekem kellemetlen

az. Utitársam most megfordult... én elfordítottam a tekintetemet... a következő pillanatban rám vetette magát és mielőtt én kiálthattam volna, az arcomra szoritotta a zsebkendőjét, amelyet illatszerével tele itatott. Pillanat alatt átértettem a gázságot, megismerem a chloroformot... de már későn volt: elájultam, illetve elaludtam és itt ébredtem fel Párisban... Ekkor tudtam meg, hogy a bandita elrabolta pénzem, de ékszeremet meghagyta.

— Csodálatos.

A rendőrtiszt megindította a vizsgálatot és ekkor kitűnt, hogy a hölgy — nem is volt Lyonban, annál kevésbbé követték el a merényletet ellene. Hiszterikus képzelmenek a meseje volt az egész.

Ehez hasonló dolgok igen gyakoriak, de még ennél különösebbek is vannak. A képzelet intenzív hatása alatt a beteg valóban hiszi is azt a mesét, amely tulajdonképpen nem is igaz.

Uj üzlet!

FISCHER SÁMUEL

üzletvezető vezetése alatt

KASSOVITZ FÜLÖP

czég (Zöldfa-utca 36. sz. alatt)

Uj üzlet!

**Férfi
 Fiú és
 Gyermek**

RÜHA

fiók üzletet nyitott.

Ruha megrendelések olcsón és jutányosan vállaltatnak mérték szerint.

egy minden igényt kielégítő

Amidőn legjobb, saját gyártmányu s az egész országban hírnévre szert tett kész férfi és gyermek öltönyöket, felöltöket, raglán ulster és sport kabátokat, szőrmeárukat és utazó bundákat megvételre ajánlom, biztosítom a n. é. vevőközönséget, hogy feltűnő olcsó és kitűnő áruim mindenütt meglegedést fog kelteni.

B. látogatást kér

FŐ-ÜZLET:
 Zöldfa-utca, Stern Gyula
 czéggel szemben.

Kassovitz Fülöp
 fiók-üzlete Zöldfa-u. 62.

javára, mint összes elődei együttvéve. Valamennyire csak megnyugodtak volna a változhatatlanban, ha helyébe valamely ismert agrárius lépett volna. Hirdették is, hogy Zselénszky vagy Eszterházy lesz az utódja. Azonban nagy meglepetésre Talián Béla jött.

A személyi kérdés mellékes. Ha programjából azt látjuk, hogy méltó utódja Darányinak, szívesen látja őt mindenki e helyen, — de kíváncsi már az ország e programbeszédre, melyben hisszük, hogy határozottan meg fogja czáfolni a fentebb regisztrált kőszá hieket.

Választási mozgalmak az ugrai kerületben.

Az ugrai választó kerületben a választási mozgalmak teljesen kifejlődtek. A Tisza-párt kortesei sorra járják a községeket, a tisztviselők kíséretében, de a választók nem lelkesednek Tisza Istvánért.

A 48-as függetlenségi párt jelöltje: dr. Stocker József szintén a kerületben időzik. Az egyes községekben a választók lelkesedéssel fogadják. A nép elég nyugodtan viselkedik, ennek dacára már tegnap kivonult a katonaság Vucsics alezredes vezetése alatt a választó kerületbe s szétesztjék a községekben. A katonaság kirendelése még korai volt s csak ingerli a választókat.

Vasárnap több kormánypárti képviselő utazik le a kerületbe, hogy Tisza István megválasztását elősegítsék.

Az országos függetlenségi párt részéről is több országgyűlési képviselő jön le a választásra.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 19.

Elnök: Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése körül, mivel ez a napirend előtti felszólalásokat és Tisza István gróf szenzációs beszédét nem tartalmazta, felszólalások törté-

tek. Ugron Gábor, Holló Lajos, Kubik Béla és Kossuth Ferenc vitatták, hogy a házszabályok erről világosan rendelkeznek és kéri a napirend előtti felszólalásokat a jegyzőkönyvbe felvenni. Perczel Dezső azt a módosítást ajánlotta, hogy említsék meg a jegyzőkönyvben azoknak a neveit, akik tegnap a napirend előtt felszóltak.

Hieronymy Károly: A távollévő miniszterelnök nevében az elnök javaslatához hozzájárul. Ugron és Kossuth azonban követelték, hogy a jegyzőkönyvben említessék, milyen tárgyban történtek a felszólalások. Szavazásra került volna a dolog, de mivel nem volt jelen száz képviselő sem, az ülést fel kellett függeszteni. Tíz perc szünet után már elég képviselő volt jelen, és az elnök indítványával a jegyzőkönyvet hitelesítették. Következett a napirend, vagyis az újonczjavaslat folytatásiagos tárgyalása.

Nosz Gyula: Ma is ugyanaz az álláspontja, mint akkor, mikor a szabadelvű pártból kilépett. Ennek igazolásul felolvassa a május hóban a képviselőházban elmondott beszédét. Es kilépésének jogosultságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a szabadelvű párt is szükségesnek látta azóta a katonai kérdésekben egy programot készíteni. Ez a program azonban bennünket ki nem elégít, és javasolja, hívjanak össze egy pártközi konferenciát, a melyen az ellentétek valamelyes módon elintéztetnének. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor: Felszólítja a szabadelvű pártot, hogy mint tegnap a Körber visszautasításában, azonképen legyenek egységesek a nemzeti jogok kivívásában. Ezután történelmi alapon fejtegeti, hogy a magyar nyelvnek joga van a dedseregben s ezt példákkal illusztrálja. Döbben az elnök szünetet rendel, mely után Szederkényi folytatta beszédét, újból a magyar nyelv történelmi jogát fejtegetve.

TAJÉKOZTATO.

November 25. Képviselőválasztás Ugrán.
November 28. Jogásztanácselő a Zöldfában.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Tisza beszédének hatása

Ha már mi magunk is alig hittünk a főleinknek, midőn a miniszterelnök beszédét hallottuk, természetesen, hogy még nagyobb megrökönyödéssel hallották azt Bécében.

Az osztrák lapok retorzióval fenyegetőznek s most Körber jutott otthon olyan helyzetbe mint itt Khuen. Vissza kellene valamit utasítani, amihez aligha adja beleegyezését a király.

Mert hát nálunk már alig van kormányra való elég politikus, annyit felemésztett a válság, míg Ausztriában hivatalnok-minisztérium mindig akad. Ott tehát könnyebb lefolyásu esemény lesz a válság, ha ennyire kerül a dolog.

A Bud. Tud. kötelesegszerűen magyaráz ugyan a Tisza beszédét, de annak lényegét nem tompítja.

Itt adjuk a Bud. Tud. kommunikéjét és a bécsi lapok szeméjét.

A Bud. Tud. rectificálása.

A »Budapesti Tudósító« írja: Az osztrák sajtó egy része a magyar miniszterelnök tegnapi beszédének, úgy látszik, azt az értelmét adja, mintha ez az osztrák kormánynak egyenjogu befolyását a közös ügyekre általában kétségbe vonta és ebben a tekintetben a magyar kormány részére kiváltságos állást igényelt volna.

Tisza István gróf beszédében ily felfogásnak, vagy ily szándéknak nyoma sem látható. A mi ellen azonban nemcsak mint a magyar kormány feje, hanem mint magyar államférfi is, úgy gondolta, hogy a legnagyobb határozottsággal tiltakoznia kell, ez az, hogy a magyar közjog illetéktelen tényezők részéről, sőt mi több, mistegy autoritativ helyről kiindulól, értelmeztessek és hogy a magyar királynak az 1867. évi XII. magyar törvény-cikkben biztosított felségjogai az osztrák alkotmánytörvények megfelelő határozatai szerint erőszakosan módosítottassanak.

Tisza István gróf még abban az esetben is, ha a képviselőházban tegnap folyt vita arra nem provokálta volna, bizonyára az első alkalmat megragadta volna arra, hogy Magyarország nevében tiltakozzék ily eljárás ellen és bizonyára az osztrák kormány tagjaival való személyes érintkezésben is, a kölcsönös jó egyetértés érdekében, melynek ápolását nem kevésbé viseli szívében, mint bárki más, arra fog hatni, hogy felelős osztrák államférfiak

Pár évvel ezelőtt a párisi rendőrségnek több heti munkát adott egy Larotte nevű gazdag özvegy urnő. Még eléggé fiatal volt arra, hogy a meséjét elhihessék. Egy napon azzal állított be a detektív-főnökhöz, hogy védelmét kérje egy ur ellen, aki őt állandóan üldözi a szerelmével.

— Ha reggel kitekintek az ablakomon, — mondta a hölgy — már ott áll az utca tulsó felén és vár. Órák mulva is ott áll vagy el-elűnik rövid időre, hogy aztán ismét megjelenjen. Ha kimegyek az utcára, bizonyos távolságban a nyomomba szeődik és el nem hagy többé. De még az éjszakáit sem sajnálja, mert több ízben — kíváncsiságból — kitekintettem éjjelkor az ablakomon . . . és akkor is ott láttam! Kérem, uram, mentse meg ettől az embertől; félek — nem tudom miért — de félek tőle. Valami elemezhetetlen sejtés azt sugja nekem, hogy ez az ember végzetes lesz reám nézve. Talán meg is öl . . . én nem tudom, csak mentse meg! könyörgöm önnek!

Nem ritkaság az ilyesmi a valóságban; a rendőrfőnök tehát elhitte.

— Megszólította asszonyomat már az az ur?

— Nem; soha! Ez épen a különös. Ha megszólított volna, akkor érteném. De így oly titokzatos az egész, hogy nem tartom indokolatlannak az aggodalmamat.

— Irja le, asszonyom, a külsejét annak az embernek.

— A külsejét? . . . Istenem, magam sem tudom pontosan megmondani. Hanem . . . azt hiszem . . . igen, igen: fekete. Es brjusza is van. Közép magas. Igen jól öltözött . . . Kérem, találják meg; én minden áldozatra készen vagyok. Kétszeresét adom a költségeknek! . . .

— Nagyon szívesen állunk madame rendelkezésére. Egy emberemet még ma elküldöm önhez.

A detektív azonban — három napi megfigyelés után — azt jelentette a főnökének, hogy színét sem látta annak az embernek.

— Ugy látszik, neszét vette és elillant. Pár napig minden rendben volt; akkor aztán ismét jött hir az özvegytől.

— Az üldözöm ujra megjelent . . . Jöjjön rögtön. Itt áll az ablakom alatt.

A detektív bérkocsin sietett oda és — az üldözönek megint hült helye volt.

Igy folyt a játék heteken át. Egy alkalommal éjjel is hívta az asszony a detektívet, de mindig eredménytelenül. Ekkor szegett útját ennek a fejében a gyanu és — csakugyan fölfedezte, de nem az üldözőt, hanem a hisztériát.

A különös betegség azonban gyakran komoly veszedelmeket is támaszt, mint például

a Provence-utczabéli gyilkosság tavaly. Egy hisztirikus asszony követte el a borzalmas esetet a kedvese ellen, akit hűtelennek képzelt. De öngyilkosság is volt már a hisztéria révén: a tulságig fölzगतott fantázia adta kezébe a szerencsétlennak a gyilkoló szerszámot.

A vadságig fajult hisztériának érdekes példája az a páratlan eset, amely a minap történt Felső-Olaszországban.

A pap gyóntatószékénél megjelent egy asszony és bejelentette, hogy megmérgezte a férjét; kérte a papot, oldozza föl a bűne alól, mert a lelkiismerete különben megőrjiti a kínzásaival.

Amint a pap kilépett a gyóntatószékből, az asszony rátámadt és egy konyhakéssel összeszurkálta. A zajra odasietett emberek csak nagy bajjal tudták megfékezni a dühöngőt, aki egyre azt kiáltotta:

— Miért nem öltek meg?! most elarúlod a titkomat!

Aztán tűnt ki csak, hogy a »gyilkos« asszonynak nincs is férje, tehát meg sem ölhetette. Az egész tragédiát csupán hisztirikus képzel-mében gondolta ki.

autoritativ értelmezéseinek köréből a magyar alkotmányjog a jövőre kikapcsolassék.

A bécsi lapok Tiszáról.

Bécs, nov. 19. A lapok egyhangúlag tiltakoznak Tisza miniszterelnök tegnapi beszédének hangja ellen és megállapítják, hogy Tisza hibás feltételezésből indult ki, miután Körber miniszterelnök azon feltételezésre, melyet gróf Tisza egy distinguished foreignernek, egy előkelő idegének dilettáns nyilatkozatainak nevezett, ugyanazt mondta, a mit gróf Tisza a közös hadseregre és a koronához való viszonyra vonatkozó programszerű nyilatkozatában. A lapok továbbá azon a közös nézetet vannak, hogy gróf Tisza miniszterelnök tegnapi beszéde kedvezőtlenül fog hatni a birodalom két felének egymáshoz való viszonyára.

A bécsi lapok Tisza gróf tegnapi beszédéről a következőleg nyilatkoznak:

A *Deutsches Volksblatt* azon nézetet van, hogy Tisza gróf a célból, hogy akadályozza a belső válságot, Ausztriának hadat üzent. Ezen körülménnyel megvolna magyarázva beszédének lélektani momentuma, de nem a politikai, mert úgy az osztrák parlament, mint az osztrák kormány büntetné el, ha csak egy fillért is adna közös czélokra, ha Tisza felfogásának helytelenségét illetőleg minden kétsége el nem oszlatná.

A *Morgenzeitung* azt mondja: Ha az osztrák parlament az volna, a mi kellene, hogy legyen, akkor megtudná gróf Tisza, hogy büntetlenül nem kísérelhet meg efféle exkurziókat válasza hangján barátságos szomszédos területre.

Az *Ostl. Rundschau* azt véli, hogy csak azok csodálkozhatnak, kik Tisza grófot illedelmesnek tartották és a kik őt államférfiúnak tartották, azok bámulhatnak a tényállás teljes félreismerésén, a mely hiába fejtegetéseikor esett. Tisza grófnak az a fő, hogy az obstruáló pártok kegyét megnyerje. Minden körülmények között a magyar miniszterelnök és a magyar országgyűlés eljárása a legkeményebben visszautasítandó.

A *Reichswehr* ily eljárást nem várt volna oly férfiutól, a ki csak rövid idő előtt jelentette ki, hogy nyílt sisakkal küzd. Különben a Reichswehr szerint gróf Tisza nem lehet büszke elért eredményeire, mert az elért hatás személyes tekintélye rovására esett.

Az *Arbeiter Zeitung* írja: A magyar katonai programra való válasz a kvótában van. Az osztrákoknak nincs okuk bánni, hogy Magyarországnak magyar hadserege van, de nincs is okuk arra, hogy azt megfizessék.

A *Deutsche Zeitung* konstatálja, hogy gróf Tisza az osztrák miniszterelnök ellen folytatott polémijában teljes eredményt ért el. Ezen effektus sikerült neki Magyarországnak, remélhetőleg nálunk az ellenkező hatás fog eléretni.

Százezer koronás sikkasztás.

A magyar királyi belügyminisztériumban megdöbbenően nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára.

Egy lelkiismeretlen segédhivatali tisztviselő, megfélemlítve a tisztességről és a becsületről, a kezéhez jutott készpénzeket sikkasztotta és a legszétlenebb módon elpródálta, eldorbézolta.

A sikkasztónak a löverseny volt a megrontó ördöge. Oriási fogadásokat kötött úgy itt, mint Bécsben és pedig ezt is a legszétlenebb módon. Nem értett a lovakhoz, de nem is akart a ló-sporthoz érteni.

Igénytelen külsejű, kevés bizalmat ébresztő, szinte kopott alak volt a sikkasztó, aki a maga nagyobb összegű fogadásait a ringben-titokban, félve kötötte.

A szerencsétlen sikkasztó igen jó családból származott. A fivére, aki jeles festőművész, Páris legnagyobb nyomdájának a műszaki vezetője.

A sikkasztó *Tordai Kálmán* belügyminiszteri irodaigazgató, aki mintegy másfél évvel ezelőtt került az igazgatói állásba. Ugy ő, mint családja szép vagyonnal rendelkeztek, de maga Kálmán, könyelmtű életmódjával hunyadmegyei birtokát már régen tulterhelte adósságokkal.

Erdekes dolog, hogy a sikkasztó nem egy összegben sikkasztotta azt a 100.000 koronát meghaladó összeget, amelyet átmenetileg a kezéhez utaltak, hanem tavasz óta (vagyis, a löverseny-szezon kezdete óta) sikkasztott és az ujabban beérkezett pénzekkel fődözte az előbb elkezelt összegeket.

Most azonban már olyannyira fölszaporodott az elsikkasztott összeg, hogy nem volt képes Kálmán a sikkasztást leplezni.

Mikor látta, hogy minden elveszett, levelet írt főnökének, Horváth miniszteri tanácsosnak és bejelentette a sikkasztását.

Roppant megrémültek erre a belügyminisztériumban, mert Kálmán levele folytán attól tartottak, hogy még ennél az összegnél is nagyobb pénzösszeget sikkasztott a megfélemlített ember. Azonnal rovincsoltak és kintunt, hogy Tordai Kálmán 104.634 korona 41 fillért sikkasztott.

A sikkasztó hivatalnok egy levelet intézett egy ismert nagynevű képviselőhöz a következő tartalommal:

Kedves Barátom! Egy szomorú életkérdésben város tanácsodat és közbenjárásodat. Ha lehet segíteni, tedd meg, ha nem lehet, akkor történnék, a minék történnie kell. Itt várlak Schön-kávéház Nagymező-utca és Váczi-körút sarok. Tiszteelő régi barátod Kálmán.

Az illető képviselő rögtön a levél vétele után a jelzett helyre elindult. A szegény szerencsétlen ember őszintén, leplezetlenül feltárta a helyzetet, mondván, az ellenőrzés hiánya és a szenvedélye sodorta őt a bűnbe. A képviselő azt a tanácsot adta: Te nem vagy oly nagy társadalmi pozícióban lévő ember, hogy e miatt magadat főbe lősd kellene, ne védekezz, viseld büneid következményeit, menj felebbvalóhoz rögtön, jelentsd be bűnödöt és viseld a következményeidet.

Kálmán a tanácsot követte, rögtön jelentkezett a felebbvalójánál, a ki a letartóztatás iránt rögtön intézkedett.

Somogyi Károly jubileuma.

Negyven év a magyar művészet szolgálatában... ha egyéb érdeme nem volna, ezért is méltó volna Somogyi Károly az ünnepelésre.

Pedig ez a negyven év nem egyszerű szám, mely idők folyását s azt jelenti, mennyivel lettünk öregebbek. Negyven évi ideális küzdelem, negyven évi harc a magyar színészet haladásáért, negyven, izgalommal teljes esztendő, a melyek elmúltával ma is férfias erőben ugyanazt a rögtön utat járja valaki őszülő hajjal, a melyet ifju lelkesedéssel kezdett egykor — ime Somogyi Károly pályája.

Tudjuk ezt róla mindnyájan s épp azért méltó, hogy mindnyájan kifejezést adjunk elismerésünknek a színigazgató iránt, aki ebben az évben tölti be szini pályájának negyvenedik évét.

A színtársulat kebeléből indult ki a mozgalom. Színészeink u. i. felhasználták azt az alkalmat, hogy *Somogyi Károly* jelenleg távol van és *Keszler Ede* elnöke alatt gyűlést tartottak, a melyen mint a társulat egyhangú határozatát mondották ki, hogy igazgatójuk negyvenedik évfordulóját meg fogják ün-

nepelni. Az ünnepély előkészítését és rendezését 10 tagú bizottság vállalta el, a melynek feladata lesz érintkezésbe lépni a sajtóval, a színtügyi bizottsággal és a nagy közönséggel.

Ez alkalommal röviden közöljük a jubiláló igazgató életrajzi adatait.

Somogyi Károly született Somogy megye p. Kovácsi községben 1845-ben. Színészi pályáját 1863-ban *Hetényi József* színtársulatánál kezdte meg. 1876-ban Budapesten a Nemzeti színházban vendégszerepelt igaz nagy sikerrel; a *Pesti Napló* egyik akkori számában *Gyulai Pál* azt írta róla, hogy »ettől a tehetséges vidéki színésztől tanulhatóan a nemzeti színház művészei magyarul beszélni.«

1886-ban lett színigazgató Győr, Sopron, Pécs és Kaposvár városokban; *Sopronban* ő volt az első magyar színigazgató. 1892-ben a *szegedi* színház igazgatója lett, hol 3 évig maradt. 1895-ben a *pécsi* nemzeti színházat nyitotta meg, amely színház igazgatójává *pályázat hirdetése* nélkül hívták meg. 16 éven keresztül volt *Kaposvár, B.-Füred* nyári állomások igazgatója, azonkívül mint nyári állomásokon megfordult *N.-Becskerek, Ujvidék, N.-Kanizsa, Szombathely, Orcsháza, B.-Gyula* városokban.

1899. évi decz. 15-én választották meg *Nagyváradon* igazgatónak, hol 1900. évi okt. 15-én az ő társulata nyitotta meg városunk egyik méltó büszkeségét, a Szigligeti-színházat. Hogy azóta mily működést fejtett ki, arról a közönségnek meg van a maga véleménye.

Erzsébet-ünnepélyek.

Tegnap, Erzsébet napján kegyeletes ünnepélyek folytak le az örökkévalóságba költözött néhai nagyrasszonyunk Erzsébet királyné emlékére.

A városunkban lefolyt ünnepségekről a következő tudósításaink szólnak:

Erzsébet-szobor leleplezés a hadapródiskolában.

A *nagyvárad* m. kir. honvéd hadapródiskolában lélekemelő ünnepély volt tegnap, Erzsébet napján. A m. kir. honvédelmi minisztérium, a hadapródiskolák számára igen csinosan kidolgozott mellszobrokat küldött, melyeknek leleplezése tegnap ment végbe.

A nagyvárad honvéd hadapródiskola Erzsébet-szobra, a rácsokkal körülvett, »Erzsébet-ligetben« áll, mely előtt helyet foglalt az intézet teljes tisztikara és az összes növendékek díszben.

Major Miklós alezredes, iskolaparancsnok lépett elsőül az emelvényre s *lelkeselett* és *lelkesítő* beszédet intézett az ifjúsághoz, méltatva egyrészt a felejtethetlen királyné fenséges erényeit, másrészt tolmácsolva azt a mély fájdalmat, melyet oly végzetes elhunyt a nemzet közérzetében keltett. Beszéde közben hullott le a lepel a szoborról, melynek nemes vonásain tündökölt a verőfényes őszi nap sugarai.

A parancsnok gyönyörű beszéde után a hadapródok, a 37-ik gyalogezred kísérete és *Mazalik* intézeti zenetagoz vezetője alatt *Kölcsy Hymnus*-át énekelték.

Az emlékbeszédet: *Kozáry Gyula*, az intézet egyházi tanára mondta. *Remek, magas szárnyalásu*, s mély bensőséggel előadott dicső himnusz volt azon nő — és fenséges királyi erényeknek, melyekkel Erzsébet királyné nemcsak megnyerte a magyar nemzet szeretetét tiszteletét és hódolatát, hanem örökre biztosította emlékezetét is. A történelem fonalán bizonyította, mennyit küzdött, szenvedett a magyar nemzet; veszedelmek volt kitéve bel- és kül-ellenségei által s még is: mily tántoríthatatlan

hűséggel ragaszkodott szabadságához, királyához, alkotmányához. Meghatón jellemezte a »legjobb királynő«, a magyar nemzet védangyalának életét, szenvedését s a magyar nemzet iránt táplált jóindulatát és szeretetét. A gyönyörű beszéd mély hatással volt az egybegyűltekre.

Végül a növendékek énekeltek a királyhymnuszt, s mintaszerűen vonultak el *Hauser* Henrik százados vezetése alatt a parancsnok és tisztikar előtt.

A kath. főgimnáziumban.

Délelőtt 10 órakor vette kezdetét az ünnepély a zenekar által előadott Beethoven-féle gyászindulóval. Ezután a bold. királynéről *Szmetka* L. Ödön tanár mondott remek, eszmegazdag emlékbeszédet. A zenekar újabb száma után *Ormay* Kálmán VIII. o. t. szavalt *Abrányitól*. Végül az énekkar *Gál* Pál gyászdalát énekelte el.

A polgári leányiskolában.

A községi polgári leányiskola az »Erzsébet emlékünnepe«-t tegnap délelőtt 11 órakor tartotta. A szépen díszített kicsi teremben szorongtak a szülők és érdeklődők, közöttük Nagyvárad város polgármestere, *Rimler* Károly és *Bordé* Ferencz főjegyző, kik meleg érdeklődéssel kísérték az ének és szavaltok előadását és elismerésben részesítették a kis közreműködőket.

A Hymnus után megnyitót tartott *Handel* Kornélia. Gara Akos versét szavalta *Algai* Alice. Majd *Beleznay* alkalmi énekét: »Megdicőtült magyar királynék« adta elő az énekkar. Ezután *Katona* József Rekvimét szavalta *Kecskeméti* Margit s *Beleznay* gyászéneke után Erzsébet királyné életéről olvasott fel *Móré* Ilonka. *Szestjén* Károlynak A nagy sirra ez. versét szavalta *Guttmann* Blanka s a szépen sikerült ünnepélyt a Szózat zárta be, melyet az iskolai énekkar adott elő.

A községi polgári fiúiskolában.

Kegyeletes ünnepélyvel ülték meg Erzsébet királyné halálának évfordulóját. A tanári kar és az ifjuság egybegyűlt az intézet dísztermében. Bevezetésül énekeltek a Hymnuszt; *Winkler* Lajos igazgató megnyitót mondott, *Buday* Alajos tanár tartalmas emlékbeszédben méltatta a felejthetetlen »nagyasszony« királyi erényeit. Két tanuló alkalmi költeményt szavalt; az intézeti énekkar: *Beleznay* Antal szép gyászdalát: »Hullassatok könnyeket« énekelte.

Azonkívül gyászünnepe volt a főreáliskolában, a felső kereskedelmi iskolában.

A vidéken is mindenütt megünnepelték Erzsébet királyné emléknapját. Így *Görbeden* is, mint tudósítónk jelenti a róm. kath. népiskolákban gyászünnepe volt, melyen az emlékbeszédet *Szabados* Pál tanító mondta.

UJDONSAGOK.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* **A villamos világítás.** A nagyvárad villamos világítás berendezéséhez nagy erővel fogtak s kilátás van reá, hogy egy hét alatt az egész városban készen lesznek az összekapcsolásokkal, úgy a közvilágításnál, mint a magánvilágítóknál. A próbákat szombaton rendszeresen megkezdik, hogy az előforduló hiányokat azonnal pótolhassák s így a villamos műdecember hó 15-én teljesen üzemképes állapotban megkezdhesse működését. A magán-

világítók között nagy visszatetszést kelt az hogy a bevezetésért minden egyes magánvilágítóól 15 korona összeget követelnek, holott a város azt ígérte, hogy akik még ez évben bevezetik a villamos világítást, úgy az órát, mint a házig és azon belül 15 méterre a vezetékét ingyen kapják. A városnál úgy magyarázzák ezt, hogy a szabályrendelet szerint a felszerelésért kell ezen összeget fizetni.

* **Fráter Barna főispán.** Köztudomás szerint *Tisza* István kormányra lépése következtében *Puky* Gyula, Hajdúvármegye és Debreczen város főispánja lemondott. *Puky* Gyula ugyanis a nemzeti követelmények kérdésében az ellenzék álláspontjára helyezkedett. Azóta különféle kombinációk merültek fel arra nézve, hogy kit nevezet ki gr. *Tisza* István Hajdúvármegye és Debreczen főispáni székére. Leginkább dr. *Beöthy* Pál cséffai főszolgabíró nevét emlegették, aki Tiszának kedvelt embere s a legutóbbi alispánválasztásnál is nagy agitációt fejtett ki érdekében. *Beöthy* azonban elejtették — katolikus volta miatt, ami Debreczenben szemet szurt volna. Mint teljesen hitelt érdemlő beavatott körből értesülünk, Hajdúvármegye és Debreczen város főispánjául *Tisza* István gróf *Fráter* Barna derecskei főszolgabírót szemelte ki, a kinek kinevezése csak rövid idő kérdése. Értesülésünk szerint *Tisza* István dr. *Beöthy* Pált egy másik, későbbben megüresedő főispáni székbe óhajtja kineveztetni.

* **A városháza freskói.** Az új városháza nagytermének freskóiról, hozzánk érkezett értesítés után azt írjuk, hogy a gipsz díszítmények nedvessége a nagyterem freskóit is megnedvesítette s megrongálta. Tegnap személyesen meggyőződünk, hogy a freskók semmi rongálást nem szenvedtek. A hír onnan eredt, hogy a főlépcsőház gipsz falrészei a nedves, páratelt levegőtől megnyirkosodtak s ezek a foltok látszottak. A kedvezőbb időjárás bekövetkeztével azonban ezen foltok teljesen és nyom nélkül eltűntek s ma már nem látszanak. Ha a terem és lépcsőház rendszeres fűtés és szellőztetés alá kerül, ilyen nyirkosodások nedves időjárás mellett sem fordulnak többé elő.

* **Egy derék férfi elhunyt.** Részvétellel értesülünk a gyászestéről, amely *Szokoló* Tamás ügyvédet érte, sógorának: *Bördögh* Dezső Szabolcsmegyei tanfelügyelőnek váratlan elhunytával. Az alig 43 éves derék férfi ezeltől öt nappal teljes egészségben részt vett a tanfelügyelők tiszteltetésén *Berzeviczy* miniszternél. Midőn haza utazott, súlyosan megbetegedett. Valószínűleg az uton meghűlt s tegnap, 3 napi betegség után mellhártya gyuladásban meghalt. A köztisztületben állott férfi halála széles körben mély részvétet keltett. Nyugodjék békével!

* **Az Olay—Polónyi-ügy.** Megemlékeztünk tegnapi táviratainkban, *Olay* Lajos és *Polónyi* Géza képviselők affairjáról, amely abból keletkezett, hogy a hírlapírók előtt *Polónyi* egy nyilatkozott, miként a *Tallán* miniszter ebédjén *Olay* Lajos megitta a kézmosásra felszolgált citromos vizet. A ségédék ez ügyben tegnap délelőtt tizenegy órakor gyűltek össze a képviselőház egyik termében s az ügyetjegyzőkönyvvel, békésen intézték el. *Polónyi* megbízottai kijelentették, hogy csak tréfából használta *Polónyi* a sértőnek vett kifejezést, hogy a hírlapírók kérdezősködései elől kitérjen s elüsse az ebéd alatt történetekre vonatkozólag hozzá intézett kérdéseket. Azonban kijelentését nem

szánta a nyilvánosság elé. *Sértő* szárdéka egyáltalában nem volt. Sőt a Politikai Ertesítő telefonon felkérte, hogy a lapokat nevében kérje fel a közlemény elhallgatására. Mivel azonban a dolog mégis nyilvánosságra jött, sajnálatát fejezte ki *Polónyi* a történetek fellett.

* **A Barabás-asztaltársaság jótékonyága.** A Barabás-asztaltársaság évi összejövetelét e hó 18-án tartotta meg nagy érdeklődés mellett. Az összejövetelen elnökség elszámolt egy évi fennállásának eredményével és elhatározta, hogy a tél bekövetkezésével 10 vagy 12 hatizezerkét éves szegény fiu gyermeket ruház fel a fillérenként begyűlt összegből. Az összejövetelen jelen voltak: *Papp* Imre elnök, *Dániel* Bernát alelnök, *Stettner* András gazda, *Szabó* Károly jegyző, *Doboz* János, *Barza* József, *Bögs* Imre, *Szellő* János, *Aredánszky* János, *Silbermann* Ignác, *Weisz* Lipót ellenőr, *Szilágyi* János, *Szilvássy* János, *Erős* Mityás, *Simon* János, *Stern* Sándor, *Schüch* József pénztárnok, *Fehér* Károly, *Nagy* Lajos, *Fodor* Lajos ellenőr, *Kiss* Minály, *Oláh* István, *Vági* Mihály. Választatott egy 6 tagú bizottság, hogy a jelentkező szegény gyermekek felruházásánál visszaélés ne történjék. E 6 tagú bizottság tagjai: *Papp* Imre, *Dávid* Bernát, *Stettner* András, *Fodor* Lajos, *Bögs* Imre, *Doboz* János. A szegény gyermekek szülei jelentkezzenek *Schüch* Józsefnél (*Széchényi*).

* **Berzeviczy miniszter leányának esküvője.** Fényes egyházi ünnepség keretében vezette tegnap délelőtt olárhoz Budapesten dr. *Szalay* Gábor miniszteri fogalmazó *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter leányát, *Editet*. A menyasszony tanuja *Szmrecsányi* Jenő közig. tanácselnök, a vőlegényé *Havass* Imre közigazgatási bíró volt. Az esketés szertartását *Szmrecsányi* Lajos egri kanonok, a menyasszony közeli rokona végezte, a ki költői lendületű szép beszédet intézett az ifjú párhoz. A szertartás előtt és után az orgonán *Tarnay* Alajos zongoraművész játszott. Esküvő után az ifjú pár nászutra kelt.

* **Betörések és lopások.** Napról-napra szaporodik a rendőrség dolga. Elmúlt a melegebb időszak, nem ad minden bokor szállást a csavargóknak, ruháról, élelemről gondoskodniok kell, ha elpusztulni nem akarnak, s miből elégitenék ki szükségleteiket másból, mint betörésből, s lopásból. A rendőri sajtóiroda most is három betörést és lopást ad hírül. *Beringye* Tivadar Nagypiacz-téri hentes üzletébe az utcára nyíló ajtó felfeszítése után elmúlt éjszaka valaki betört és két bodonzsír, 50 kilogramm szalonát, 10 kilogramm kolbászt és 1 kor. 60 fillér apró pénzt vitt el. — *Kiss* Róza varróház Városliget-utca 182. sz. lakása fasszínjéből a lakat leverése után tegnap virradóra valaki elémelt 10 koronát érő fehérműt. — *Klein* Dávidné szül. *Moskovits* Róza Kispéceze-utca 12. sz. a. lakása padlásáról tegnap éjszaka elvitték 56 kor. értékű fehérműt.

* **Csalás a rendelménynyel.** Környöfont csalóknak nem utolsó fogásuk az, hogy kereskedőkhez beállítanak s egy ismeretes cég nevében rendelőlapot mutatnak fel s különböző megrendeléseket eszközölnek. A kereskedők persze a legnagyobb jóhiszeműséggel adják ki a rendelőlap felmutatójának az árukat és csak mikor az elszámolás következik, tűnik ki, hogy a rendelőlap átvévre lett kiállítva s annak átadója az árukkal megszökött. Most újában is történt egy várad nagy céggel ilyen eset. A nagypiacz-téri *Kurländer* és *Ullmann* féle nagykereskedő cég panaszt emelt tegnap, hogy még e hó 12-én megjelent az üzletben egy suhancz és *Feldmann* Márton szatócs rendelményét mutatta fel. A rendelményre ki is szolgáltatott 20 korona értékű árut. Tegnap azután megtudták, hogy csalóval volt dolguk. A rendőrség a nyomozó eljárást folyamatba tette.

* **Stocker József körútja.** A miut telefonon későn éjjel értesítettek bennünket, az ugrai kerületben Stocker József drt mindenfelé a legnagyobb lelkesedéssel fogadja a nép és százával kísérik faluról-falura. Tegnap több ezerre menő tömeg hallgatta végig programmbeszédét *Méhkerék* községben, a hol *Rozin* gör. kel. plébánossal egy kis incidens is történt. A plébános ugyanis izgatni kezdte az oláhokat, mire *Stocker József* erélyes fellépéstől vágta a nép terrorizálásának s megtarthatta a programmbeszédét, melyet *Sós Károly* tolmácsolt román nyelven.

A beszéd felgyújtotta a tömeget s lelkes ovációval kísérték *Stocker* drt Sarkad-Kereszturra s innen Mező-Gyánba. Este csatlakozott hozzájuk *Adorján Emil* dr. s így érkeztek Gesztre, a Tiszák fészkebe, ahol szintén ezrekre menő közönség hallgatta meg az ellenzék jelöltjét.

Ma Gyapju, Bikács, Less és Urögd községeket járja be *Stocker József*. Szombaton pedig több függetlenségi képviselő kíséretében ismét Ugrára utazik.

* **Kivándoriás Máramarosból.** Máramarosvármegye legutóbbi közgyűlésén az alispán a kivándorlásról azt a jelentést tette, hogy az utlevél-forgalom a f. évi október havában a következő volt: összesen 141 utlevelet kértek; ebből esik Amerikára, 54, Rómára 75, Németországra 1, Ausztriára 7, Európára 4 utlevél. A járárok közül a visói járásból vándoroltak ki legtöbben és pedig románok. A kivándorlók közül 24 egyén a múlt hónapban visszatért. A vármegyében kissé csökken a kivándorlók száma.

* **Leütött katona.** Máramaros Szigetről írják: Boczán Juon földműves e hó 17-én Máramaros-Szigetről váratlanul visszatért az egy órányira fekvő falujába s lakásában találta a Máramaros-Szigeten állomásozó katonaság egy közkatonáját. A férj ezen szavakkal: Ne bántsd a másét, oly erővel sújtott baltájával a katonára, hogy azt félhalva szállítottak a kórházba. — A férjet a csendőrség letartóztatta.

* **Ne menj-nek Braziliába.** Az Empreza de colonisacao Brazileira nevű vállalat magyar gyarmatosokat szándékozik Braziliában letelepíteni. A belügyminiszter erről értesítette a nagyváradai rendőrséget és óva int mindenkit, hogy e vállalat ügynekei csábos ígéreteinek hitelt adjanak, mert Braziliában az éghajlati, egészségi és kereseti viszonyok kedvezőtlenek és sok panasz merült fel, hogy a munkásokkal rosszul bánnak. Nagy kárunkra van az is, hogy az ottani nyelvet nem ismerik és így kivándorításukkal rendszeren a legnagyobb nyomorba jutnak.

* **Ongyilkos fiatal ember.** Hajdu-Böszörményből írják: Kovács Imre 23 éves fiatal ember tegnap délben mellbe lötte magát és egy negyed órai kínlás után meghalt. Kovács már napok óta ivott és édes atyja pénzéből 100 koronát költött el s mulatás közben többször emlegette, hogy agyonlővi magát. Kovácsot nagy részvétellel temették el.

* **Elveszett tegnapelőtt este 11 óra tájt a Bazártól a Bihar kávéházig vezető uton egy gyöngyházból készült színházi láteső, zöld bársony tokban. Beesületes megtaláló 10 kor. jutalmat kap a rendőrségen.**

x **Ma már mindenki tudja, hogy városunk legelőnyösebb bevásárlási forrása *Wallerstein Fülöp Fiai* nagyvárad-háza (Nagyvárad, Bémer-tér), hova bizalommal fordulhat mindenki szükségleteit beszerezni. Mi részünkről ez uton ajánljuk olvasóközönségünk szives figyelmébe. Bővebb felvilágosítással szolgál a cég lapunk mai számában közölt hirdetése.**

IRODALOM.

Az Aquinói sz. Tamás-társaság Spencer—Somlóék ellen.

Az Aquinói Sz. Tamásról nevezett bölcseleti társaság tegnap érdekes gyűlést tartott Budapesten. A gyűlésen Dr. *Székely István* egyetemi tanár elnökölt s jelentette a gyűlésnek, hogy X. *Pius* pápa a hozzá intézett üdvözlő levélre államtitkárja által kegyes választ küldött a társaságnak; biztatja őket tevékeny működésre s erre apostoli áldását adja.

Majd *Buday Rezső* dr. pécsi árvaszéki ülnök ült a felolvasó asztalhoz s megtartotta »A természettudomány határai az erkölcsstanban« című felolvasását. A felolvasó ismertette Spencer Herbert elméletét az erkölcsi törvények dinamikai és statikai értékéről, az erkölcsiség haladásáról és visszaeséseiről s a cselekvések okainak mennyiségtani meghatározásáról. Ugy ezeket, valamint *Pikler, Somló* és *Pollák* erkölcsfilozófiai elméleteit szigorú bírálat alá vette s a Szemes fele mennyiségtani képletek jelentőségét kelő világításba helyezte. Az igen nagy érdeklődéssel hallgatott előadást élénk eszmecsere követte s az elők a társaság nevében nagy köszönetet mondott a felolvasóknak.

NYILTÉR.

Mikor örülhetünk?

Csak akkor, ha szükségletünket mielőtt beszereznők meggyőződést szerezzünk, mily remek raktár áll rendelkezésünkre

Telcsér Mátyás

divatruházában Zöldia-utca,

mely üzlet teljesen újonnan a legszebb és legdivatosabb árukkal lett berendezve, úgy hogy a legjobb árut kereső közönség is megtalálja szükségletét és ár tekintetében föltétlenül olcsóbb, mint bárhol, úgy hogy már 10 frt. bevásárlásnál is nagy pénzüsszeget takaríthatunk meg. Remek választék őszi és téli ujdonságokban, különösen figyelemreméltó nagy vászon raktáram és kész női ruha raktáram. Alkalmi vétel:

Kész blousok 50 krtól
Teniszt barhet 11 krtól
100 ágyszerű 65 krtól
Szőnyeg . . . 9 krtól 467.

Ingyen fénykép.

Kálmán Sándor

ékszerész.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Ajánlja: *Drágakövek, ékszerek, arany és ezüst ajándéktárgyak, női és férfi aranyórák, ezüst evőeszközökből álló nagy raktárát, a legszolidabb szabott árak mellett.* 433.

Javítások és átalakítások a legfinomabb kivitelben.

Telefonszám: 409. Telefonszám: 409.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
Széchenyi-szállodával szemben.

A közelgő disznóölési időnyre ajánlom saját találmányu

Sonka-pácizomat,

mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. E pácizomattal készített sonkák tulajdonságai, hogy füstölés után (egész évben) sem szárad ki s szép piros színt és kellemes zamatot kap.

1 kgr. ára 64 kr.

mely elegendő 4 sonka bepáczolásához.

Mindenemű halak, conservek, teák, rumok, teasütemények, bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és francia pezsgők és cognacok.

AUBETIN & Cie. francia pezsgő és a világhírű

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyeik részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.

Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Kiárusítás

díszműáruk

és
gyermekjátékokban.

Mint hogy az urali divat raktáramat lényegesen megnagyobbítottam, helyszűke miatt a díszműárukat u. m. *Bronzárak, Dohányzóeszközök, Díszórák, kasellák, China-ezüst tárgyakat, Alpaca-ezüst kanalak és evőeszközök, faldíszeket, gyermekjátékokat* mélyen leszállított áron, sőt beszerző áron alul is teljesen kiárusítom.

Leipnik Mihály,

Olaszi, Bémer-tér. 449

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Péntek: A Zsába.

Szombat: A Vasgyáros. Verő Janka fellépte.

Vasárnap: d. u. Drótostót. Este: Liliom Kirá, új népszínmű itt először.

Uj szubrettjeink. Virágvasárnapján Somogyi hagyományosan rossz politikája szerint akár van szükség rá, akár nincs, változnia kell a színtársulatnak. Így hát nagyban folyónak szerződötési tárgyalások.

Eddig arról értesültünk, hogy két új szubrettet szerződöttetett Somogyi direktor. Az egyik **Aradi Aranka**, az aradiak kedvence, a másik **Feledi Boriska**, akit Szegeden becézgettek.

Lillom Klári bemutatója. Vasárnap mutatják be a Szigligeti-színházban **Dóczy József Lillom Klári** című népszínművét, melynek népdalai nagy sikert hoztak a Népszínház színpadán **Dóczy Józsefnek**. Az új népszínmű szereplői a következők: Kesztlerné, Haller Irma, Parlagi Kornélia, Pogány Janka, Benkő Jolán, Pataky Irma, Kesztlér, Bérczy, Békefi, Horváth, Tóth Elek és Déry Alfréd.

A modell. Suppé kedves, dallamos muzsikájú operettejére szorgalmasan készül a színtársulat. A próbákkal már annyira előre haladtak, hogy a jövő héten bemutatásra kerül a darab. Erdekessége lesz az előadásoknak a kettős szereposztás. Ugyanis a fő női szerepet **Ruzsinszky Ilona** és **Parlagi Kornélia** felváltva játsszák.

Verő Janka bemutatkozása. Egy tehetséges nagyváradi leány lép szombaton a nagyváradi színházjára közönség elé. **Verő Janka** ez a kellemes organumu fejlődést ígérő drámai szende, aki a Vasgyáros Clair szerepében mutatkozik be a nagyváradi közönségnek.

Ugyancsak szombat este **László Irén**, aki már nagy sikerrel játszotta Clair szerepét, most a Vasgyáros másik fő női szerepét veszi át.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 50. Bérletszám 49. (páros.)

Ma, pénteken 1903. november 20-án:

A z s á b a.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koronás, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 30 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. óráig előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, szombaton november 21-én

A vasgyáros.

Színmű.

Igazságszolgáltatás.

A Berchthold-Forgách-ügy.

A társadalmi és állami fórumok minden fajtája foglalkozott azzal a háborúsággal, mely tavaly Berchthold Miklós gróf és Forgách Antal gróf között kitört. Megfordult a Nemzeti Kaszinó választmánya, a katonai becsületbíró-ság, a negyedik kerületi járásbíró-ság, a mentelmi bizottság s a büntetőtörvényszék előtt, s most, másfél esztendei hányattatás után a büntető járásbíró-ság elé került, mely talán utolsó állomása az annak idején nagy föltűnést keltett kinos affárnak.

Berchthold Miklós gróf tavaly májusban azt az indítványt terjesztette a Nemzeti Kaszinó elé, hogy Forgách Antal gróf országgyűlési képviselőt zárja ki a kebeléből, mert becsület-

szavát megszegte s nem méltó rá, hogy helyet foglaljon az előkelő testületben. Elmondta, hogy a Somossy-féle mulatóban száz forintot adott kölcsön Forgách grófnak, a ki becsületszávára fogadta, hogy a kölcsönt másnap megfizeti. De nem fizette meg sem másnap, sem később, s mikor a bíróságnál kereste a jussát, Forgách gróf megesküdött, hogy nem kért s nem is kapott kölcsönt soha Berchthold Miklós gróftól.

Ebben az ügyben tegnap itélkezett a 4-ik kerületi járásbíró-ság és Berchthold Miklóst 500 korona pénzbüntetésre ítélte, Forgách Antalt pedig felmentette.

Elmaradt esküdtszéki tárgyalás.

Megirtuk tegnap, hogy érdekes tárgyalása lesz az esküdtbíró-ságnak, amennyiben **Belme Anna** 13 éves pocsaji leány gyújtogásás vádjával áll az esküdtbíró-ság előtt. Ma aztán kétszeresen érdekessé lett a különös eset. A 13 éves leány megszökött a bíróság elől, mielőtt kihallgathatták volna s így a tárgyalás meghusult. Az ügyészség elrendelte **Belme Anna** országos körözését.

A primadonna pöre. A **Ruzsinszky-Varga**-ügy gyulai tárgyalása után a **Békésmegyei Híradó** krajczáros csabai lap olyan tudósítást közölt, amely páratlanul állott a magyar sajtóban. Véletlenül megtudta a művész, hogy mit ír a kis lapocska, amely ellen 19 rendbeli sajtófeljelentést tett már **Baróthy Pál** kir. ügyész tiltott politizálás miatt. A lap olvasása után **Ruzsinszky Ilona** a következő nyitva kézbesítendő táviratot küldte **Szentmiklósi Józsefnek**, a lap szerkesztőjének: »Aki asszonyt sért, az nem újságíró, hanem becsületsértő bandita.« **Szűcs Dezső** pedig ezt sürgönyözte: »Vezekelni, mert jön a kutyakorbács.« **Szentmiklósi**, ahelyett, hogy reparálta volna a dolgot, feljelentést tett a csabai bíróságnál becsületsértésért. A vádlottakat **Linder Károly** dr. képviselte, **Szentmiklósi Pándy István** dr. A tárgyaláson **Szentmiklósi** azzal védekezett, hogy nem ő írta a cikket, hanem beküldték és sérteni nem akart. A bíróság tárgyalást elnapolta a már folyamatban levő sajtóperek befejezéséig. A cikk szerzőjét ezideig nem sikerült kikutatni.

TAVIRATOK.

Tisza és Körber.

Bécs, nov. 19. (Saj. tudós. táv.) **Tisza** István gróf ma felkereste **Körber** osztrák miniszterelnököt. Hosszasan értekeztek. **Tisza** távozása után **Körber** úgy nyilatkozott, hogy **Tisza** válaszát nem kell oly tragikusan venni, mint a hogy a hírlapok látják a dolgot.

A néppárt Tisza ellen.

Budapest, nov. 19. (Saj. tud. táv.) A néppárt kimondotta, hogy az ujonczozási javaslatok tárgyalása alatt heves küzdelmet folytat **Tisza** ellen, mert törvénytelennek tartja indemnitás nélkül tárgyalni az ujonczozási javaslatokat.

Redukált költségvetés.

Bécs, nov. 19. (Saj. tud. táv.) A bécsi közös minisztertanács ma délután 2—6 óráig letárgyalta a közös költ-

ségvetést. S mivel a magyar indemnitás nincs megszavazva, az összes tételeket redukálták. Az új ágyuk tételénél az évi 90 millió helyett csak 15 milliót illesztettek be a költségvetésbe.

Erzsébet emlékezete.

Bécs, november 19. A boldogult **Erzsébet** királyné névnapja alkalmából ma **Mayer** udvari ékszerész, a bécsi **Erzsébet** császárné szobor-bizottság elnöke, a boldogult királyné koporsójára koszorút helyezett el. (Magy. Táv. Ir.)

Magyar katolikusok Bukarestben.

Bukarest, nov. 19. A bukaresti kat. magyarság nagy öröme a kat. magyarság elszakadhatott a németektől és megalakíthatta külön magyar egyházközségét. Az alakuló közgyűlésen igen sokan voltak jelen és nagy lelkesedéssel kimondták a külön egyházközségben való tömörülést. Az egyházközség elnökévé **Poliány Zoltánt**, a bukaresti magyar újság szerkesztőjét választották meg. A tisztviselőket a megválasztott elnökkel élükön tisztelegtek báró **Hornstein** román. kat. érseknél, a ki biztosította az egyházközséget jóindulatáról. (M. T. I.)

Ultimátum a szultán ellen.

Konstantinápoly, nov. 19. Diplomáciai konfliktus készül **Konstantinápolyban** a hatalmak műrztégi jegyzéke miatt, melynek a szultán egyszerűen fittyet hány. A hatalmak képviselői hasztalanul sürgetik a portát s a szultánt, hogy a műrztégi jegyzék pontjait teljesítse, a sürgetésnek eredménye nincsen. Pénteken a portánál, szombaton a szultán előtt hangoztatták követeléseiket a hatalmak képviselői, de a legkisebb eredmény nélkül, ami a külügyi hivatalokban nagy nyugtalanságot okoz. A szultán soha még oly makacs ellentállást nem támasztott mint most. Belügyminisztere, **Meduh** pasa tüzei a szultánt a műrztégi jegyzék ellen, míg a nagyvezér s a külügyminiszter a hatalmak pártján vannak. **Konstantinápoly**, **Bécs** és **Szentpétervár** közt állandóan élék sürgönyváltás van.

A sürgönyváltásnak meg is van az eredménye, mert a hatalmak már megállapodtak a szultánnal szemben elfoglalandó álláspont dolgaiban. Ha ugyanis a szultán a Ramazán ünnepig meg nem felel a műrztégi jegyzék követeléseinek, a hatalmak ultimátumot fognak hozzá intézni. S ha a szultán ez ultimátumra sem reflektál, a hatalmak néhány török kikötőt meg fognak szállani.

Megmérgezett hercegnő.

Bécs, nov. 19. (Saj. tud. táv.) **Erzsébet** hesseni hercegnő haláláról legújabbban szenzációs hírek keringenek. Több francia újság nyomány a világsajtóban elterjedt, hogy a hercegnőt **Darmsdtatban** megmérgezték. A mérgezést az orosz cár ellen tervezett merénylettel hozzák kapcsolatba.

A Balkán pacifikálása.

Szófia, nov. 19. Jól értesült körökben azt beszélnek, hogy **Lambsdorf** gróf Párisban biztosította Franciaország támogatását a Törökország ellen alkalmazandó esetleges kényszereljárásra vonatkozólag és ezért az ellenőrzést három nyugati hatalomra terjesztik ki.

Delcassé magára vállalta, hogy ezt a tervet Londonban is elfogadtatja.

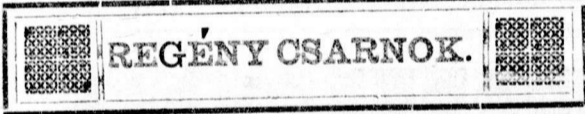
Konstantinápoly, nov. 19. A portának az entente hatalmak nagykövetségeihez intézett közleménye szerint e hó 10-én 40 főnyi bolgár banda támadta meg a kirkiliszzei szándékban lévő Lázár nevű mohamedán falut, felperzselt a termést, 12 lakót megölt és a mecsetet bombákkal megromlalt. Ezután a banda elmenekült, azonban üldözőbe vették. A portá másik közlése tartalmazza Szarafov Boris sifrirozott levelének fordítását, mely a monorsztiri vllajetben elszigetelt egyik bandához ment annak jelétül, hogy a bizottság továbbra is forradalmi tervekkel foglalkozik.

Konstantinápoly, november 18. Tegnap az entente hatalmak nagykövetségei megsürgötték a portánál a reformkövetelésekre vonatkozó választ. A nagyvezér ma délután az entente hatalmak nagyköveteinél a reformkövetelések ügyében látogatást tett.

A Panama-csatorna átvágása.

Washington, nov. 19. Tegnap írták alá a Hay államtitkár és Bunau-Varilla panamai követ között a panama-csatorna építését illetőleg létrejött szerződést.

Washington, november 19. A Panama köztársaságnak a csatornaszerződés megkötésére kiküldött bizottsága New-Yorkból ideérkezett. Két nap múlva megtörténik a Hay és Bunau Varillától kötött szerződés elfogadása. Ezen szerződés sokkal egyszerűbb, mint a Hay-Herrand-féle, bár alapvonásaiban a két szerződés azonos. Az Egyesült-Államok a szerződés alapján feltétlen szuverenitást nyernek a csatornavonalon. (M. T. I.)

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

I. FEJEZET.

(Melyben Jasper Begg elmondja, mi célja volt a „Dél csillaga” gőzösnek a Csöndes-tengeren.)

Sokan unszoltak már, hogy írjam meg a Ken-sziget történetét, s amennyire már tölem telik, most ez a szándékom. Erzem, hogy nagy fába vágtam a fejszemet; mert hogy is tudjam megértetni másokkal azt a sok csodás dolgot, amin keresztül mentem, mikor szinte magam se hinném el, ha mástól hallanám? Aztán meg közönséges hajós létemre, aki csak az elemi iskolába jártam, s oda se valami szorgalmasan, bizony még irni se igen tudok De mindegy; amit Jasper Begg a fejébe vett, semmi hatalom ki nem veri onnan. Megírom hát ezt a históriát: ha nem jó lesz, az újság majd átfésüli.

Tehát 1899. május 3-ikán történt, hogy esti hat órakor, az első fölvaltáskor, megpillantottuk a szigetet. Harry Doe, a földézetmester látta meg, s most már czélnál voltunk. Epen ötvenhárom napja volt, hogy elindultunk Southamptonból s ötvenhárom napig egyetlen ember se tudta a »DélCsillaga« földézetén, hogy voltaképen hová is igyekszünk. Azaz egyetlen ember mégis tudta: az pedig én voltam, Jasper Begg, a gőzös kapitánya. Legtöb- ben azt hitték, hogy kékutazásra megyünk, mivel tudták, hogy mindjárt a hadnagyi vizsgám után magán-szolgálatba szegődtem és folytonosan csak yachtokon szolgáltam. De voltak olyanok is, akik a fejüket csóválták; mert hát miféle kékutazásról lehetett szó a Szezi-csatornától délre; azután meg honnan

vettem a pénzt én Jasper Begg, a szegény ördög, aki mindig a más kenyereén éltem; honnan vettem annyi pénzt, hogy egyszerre, félévre lefizethetem egy 500 tonnás gőzös bérét a Philipps Westbury & Co. czégnak?

E kérdésekre csak vállat vontam és nem feleltem. Néha elejtettem egy-egy megjegyzést, amiből a legénység azt sejtette, hogy egy gazdag lady szeszélye az utazás és ez megnyugtatta őket. Mister Jacob, az első hadnagy és Bligh Péter (aki csak azért szegődött el hozzám, mert azt mondta, hogy én vagyok az egyetlen ember, aki vissza tudom tartani a részegeskedéstől) gyanítottak ugyan valamit, bár semmit se tudtak. Mind a ketten együtt szolgáltak velem a Bellenden Ruth yachtnán s egyikük se feledte el, hogy Bellenden Ruth férje a Csöndes-tenger felé ment nászútra. Ezért, ha néha összedugták a fejüket s arról sutorásztak, hogy a Bellenden Ruth dolga meg a »Dél-Csillaga«-nak ez az útja egy kalap alá való, sohase mer- tem leszidni őket. Nekem csak az volt a kötelességem, hogy hallgassak az utazás igazi céljáról s ezt teljesítettem is; azon túl semmit se törődtem azzal, hogy mit fecsegnek a többiek.

Nos hát, amint mondtam, május 3-ika volt, mikor Harry Doe megpillantotta a szigetet. Mindjárt leszaladt értem s mire fölmentem a hajóhídra, már ott volt mr Jacob is meg Bligh Péter is, aki már lekiáltott a gépészeknek, hogy fél-gőzre fogja a hajót. . . . Jól szemügyre vettem a homályos körvonalú partokat s aztán sokáig néztem a messzelátómmal. Greenwichől számítva a kel. hossz. 150 ik párhuzamos körét s mivel az ész. szél. 30-ik párhuzamos körét tegnap délben mértem föl, bizonyos voltam, hogy a szigetet látom és czélhoz értünk.

— Legények! — mondtam hangosan — amot van a rév! Ha jó időnk és jó szerencsénk lesz, három nap alatt hazafelé fordíjuk a hajónk orrát.

Valamennyinek az arcát előntötte az öröm sugara és Bligh Péter, mintha valami nagy tehertől szabadult volna meg, vigan dörzsölte kerges kezét, mondván:

— Köszönjük, kapitány! Ez az átkozott hőség már úgys megviselt valamennyiünket. . . . Megállunk itt, vagy lassan tovább megyünk? . . .

— Holt gőzzel előre, mr Bligh — feleltem neki — a térkép tizenhét száz fonálnyi vizet jelez a szirtek körül. A víz pedig igen jó dolog, ahogy ön is tudja.

— Ha nincs más, hát azzal is beérem, uram — felelte Bligh mester elégedetten — és talán jobb is így!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

	Budapest, nov. 19.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, nov. 19.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. nov. 19-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	98.90
Magyar vasuti köl sön aranyban 4,1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.15
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	97.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	162.—
Osztrák járadék papirban	100.10
Osztrák járadék papirban	100.40
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák korona járadék	99.75

Osztrák államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bank részvény	16.22
Magyar hitelbankrészvény	739.50
Osztrák hitelintézet részvény	662.50
Párisi vista	19.03
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.12
Németbirodalmi márka	239.52
Londoni vista	95.20
20 márkás arany	23.44

Dr. VUCSKICS GYULA.

ÚJ! VENDÉGLŐ ÚJ!

A n. é közönségnek, jó ismerőseimnek és barátaimnak van szerencsém, becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utca 1. szám alatt, egészen újonnan épített helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vendéglőt

nyitottam.

A gyönyörűen festett és berendezett nagy és kényelmes étteremben tisztelt vendégeim kitünő étellel, tisztán kezelt legjobb minőségű italokkal lesznek előzékeny és legpontosabb kiszolgálás mellett ellátva és hiszem, hogy a teljes megelégedés folytán gyakran fognak megjelenésükkel szerencsételni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,
vendéglős.

Nagy Körözs-utca 1. szám.

7588—1903. T. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajtónak Kopil Péter és társai végrehajtást szenvedők elleni 24 kor. 30 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyváradi kir. törvényszék (a m. csékei kir. járásbiróság) területén lévő Bukorvány községben fekvő a bukorványi 53. sz. tjkvben A I. 7—10. rsz. a. foglalt ingatlanra 278 koronában, a bukorványi 93. sz. tjkvben A + 131—132. rsz. a. foglalt ház és beltelkekre 397 koronában; a bukorványi 113. sz. tjkvben A I. 1—4. rsz. a. foglalt ingatlanra az árverés 140 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltásárban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi deczeuber hó 5 ik napján délelőtt 10 órakor Bukorvány község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 27 korona 80 fillért, 39 korona 70 fillért és 14 koronát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1903. évi október hó 2. napján.

A belényesi kir. járásbiróság mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos,
kir. albiró.

4538/1903. sz.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. évi október hó 29-én és folytatva tartott ülésében 365—12315. 1903. kgy. számú határozata alapján az elhalálozás folytán üresedésbe jött másodosztályú rendőrkapitányi állásra, valamint az ezen állás betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő választás alá eső egyéb állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

A másodosztályú rendőrkapitányi állás szervezeti szabályrendeletünk 216. §-a értelmében 2000 (kettőezer) korona évi fizetés és 600 korona lakbér illetményvel van javadalmazva, és nyugdíj jogosultsággal egybekötve.

Ezen állás, valamint az esetleg üresedésbe jövő többi állások a december havi rendes közgyűlésen fognak választás ulján betölteni.

Felhívom ennél fogva mindazokat, akik ezen üresedésben levő másodosztályú rendőrkapitányi állást elnyerni óhajtják, miszerint okmányaikkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket méltóságos dr. Beöthy László főispán urhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez folyó évi december hó 5-ik napjának délutáni 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, miután az elkésve beadott pályázati kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1903. évi november hó 13-án.

Rimler Károly,
polgármester.

499

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy I. emeleti lakrész, mely áll: 2 utcai szoba, 3 udvari szoba, 1 üveges teras, 1 cselédszoba és mellékhelyiségekből, 1904 május hó 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 588.

Teljes ellátást

keres két fiatal ember intelligens kath. családnál. Kimerítő ajánlatok ár megjelölésével »Joghallgató« jelige alatt a kiadóba küldendők. 501

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag,

Meidlinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a gáz-coaks mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk 2 frt métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor métermázsánként 14 kr. fuvardijért házhoz szállítjuk a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyujtunk a coaks vásárlásánál, a mennyiben, ha egyszerre legalább 250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.

Nagyvárad, 1903 november hó.

Nagyvárad légszeszgyár:
A z i g a z g a t ó s á g.

500

Vászon, fehér és asztal neműek, damast áruk elismert legelőnyösebb árban. Tartósságért kezességet vállalunk. Teljes menyasszonyi kelenyék remek kivitelben 100 frttól 5000 frtig.

Férfi és gyermek fehérneműek, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jäger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

**Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.**

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrác

készítetés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Valódi angol és francia különlegességek, czybelin, schottisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb kelmékben is — 120 centiméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kivitelű diszek, selyem applicatio — chantüle és valancien csipkék, fekete fehér és ecrü színekben, — kivételes olcsó árakban.

Fiók-üzlet:
Debreczen
Piacz-utca.

Fő-üzlet:
Nagyvárad
Bémer-tér.

Fiók-üzlet:
Kisvárd
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelő **őszi és téli idényre** raktárunkat nagy mennyiségben a **legújabb és legdivatosabb** árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb árunkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI.

Szolid szabott árak tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az ujonnan berendezett női és gyermek confection raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapety és spárga szőnyegek függönyök, lambrekínok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, **csipke és tüll függönyök**, fehér — crem és ecrü színekben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindennemű bélés áruk és hozzá való szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelenyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab számra.

Eredeti gyári ár.